

Številka: U-I-446/18-13

Datum: 24. 10. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Višjega sodišča v Mariboru, na seji 24. oktobra 2018

sklenilo:

Zahteva za oceno ustavnosti tretjega odstavka 73. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14, 54/15 in 11/18) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Višje sodišče v Mariboru vlaga zahtevo za oceno ustavnosti tretjega odstavka 73. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ), kolikor določa, da mora tretja oseba položiti varščino, tudi za tretje osebe, ki so izkazale pravico, ki preprečuje izvršbo, na način iz prvega odstavka 73. člena ZIZ. Pojasnjuje, da mora odločiti o pritožbi upnice zoper sklep Okrajnega sodišča, da (1) se izvršba na solastninski delež do 1/2 sporne nepremičnine odloži do pravnomočnega zaključka pravnega postopka s tožbo tretje osebe na ugotovitev, da izvršba na ta delež ni dopustna, in da (2) se predlog upnice za položitev varščine zavrne. Predlagatelj navaja, da je preliminarno sprejel delovno stališče, da je izpolnjen zakonski pogoj iz prvega odstavka 73. člena ZIZ za odlog izvršbe, zato naj bi moral pri presoji utemeljenosti upnične pritožbe uporabiti tretji odstavek 73. člena ZIZ, ki pogojuje odlog izvršbe s položitvijo varščine. Ta dodatni pogoj za odlog izvršbe pa naj bi v položaju, ko tretja oseba izkaže obstoj pravice, ki preprečuje izvršbo, na kvalificiran način iz prvega odstavka 73. člena ZIZ, prekomerno posegal v človekovo pravico tretje osebe do učinkovitega sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave.

2. Ustavno sodišče je zahtevo za oceno ustavnosti vročilo Državnemu zboru, ki nanjo ni odgovoril. Mnenje o zahtevi je dala Vlada. Mnenja Ustavno sodišče ni vročilo predlagatelju, saj se je Vlada v njem vsebinsko opredelila do skladnosti izpodbijane ureditve z Ustavo. Vsebinske ocene izpodbijane ureditve pa Ustavno sodišče v tem sklepu ni opravilo.

3. Ustavno sodišče je pridobilo in vpogledalo v izvršilni spis št. 0272 I 203/2017 Okrajnega sodišča v Lendavi.

B.

4. Predlagatelj z zahtevo za oceno ustavnosti izpodbija tretji odstavek 73. člena ZIZ. Ta določba se v celoti glasi: "Sodišče na upnikov predlog postavi za odlog izvršbe pogoj, da tisti, ki zahteva odlog, položi varščino, razen, če bi s tem bilo ogroženo njegovo preživljanje ali preživljanje njegovih družinskih članov." Izpodbija jo le v delu, v katerem se nanaša na tretje osebe, ki pravico, ki preprečuje izvršbo, izkažejo na kvalificiran način, kot to določa prvi odstavek 73. člena ZIZ.¹ Predlagatelj ne izpodbija dela tretjega odstavka 73. člena ZIZ, ki vsebuje izjemo od varščine zaradi ogroženosti preživljanja.

5. Predlagatelj je s pravnomočnim sklepom št. I lp 449/2018 z dne 1. 8. 2018 do odločitve Ustavnega sodišča o zahtevi za oceno ustavnosti prekinil postopek odločanja o pritožbi upnice zoper sklep Okrajnega sodišča v Lendavi št. I 203/2017 z dne 18. 5. 2018, da se predlogu tretje osebe² za odlog izvršbe ugotovi, in da se predlog upnice za položitev varščine zavrne. Okrajno sodišče je zavrnitev predloga za položitev varščine oprlo na izjemo od dolžnosti položiti varščino, ki jo dopušča neizpodbijani del tretjega odstavka 73. člena ZIZ. V sklepu je Okrajno sodišče – upošteva navedbe tretje osebe o premoženjskih in socialnih razmerah – ugotovilo, da položitev varščine ne pride v poštev, ker bi bilo s tem ogroženo preživljanje tretje osebe in njene družine. V pritožbi zoper navedeni sklep z dne 30. 5. 2018 je upnica med drugim zatrjevala kršitev pravice do izjave, pa tudi nepopolno in zmotno ugotovitev dejanskega stanja glede finančnega položaja tretje osebe. Tretja oseba je 26. 6. 2018 na pritožbo odgovorila in poudarila, da je pravilen zaključek sodišča prve stopnje, da bi bilo s položitvijo varščine ogroženo njeno preživljanje in preživljanje njene družine. Dejanska in pravna vprašanja v zvezi z ogroženostjo preživljanja so očitno sporna še v pritožbenem postopku.

¹ Prvi odstavek 73. člena ZIZ se glasi: "Na predlog tretjega, ki je zahteval, naj se izvršba na določen predmet izreče za nedopustno, odloži sodišče izvršbo glede tega predmeta, če tretji obstoj svoje pravice na predlaganem predmetu izvršbe izkaže s pravnomočno sodno odločbo ali kakšno drugo javno listino, z zasebno listino, ki ima naravo javne listine, ali če obstoj svoje pravice opira na dejstva, ki so splošno znana".

² Iz izvršilnega spisa sicer izhaja, da sodišče tretji osebi sočasno priznava tudi status (torej procesna upravičenja) hipotekarne dolžnice. Razlogov za to na tem mestu ni treba povzemati.

6. V skladu s 156. členom Ustave in prvim odstavkom 23. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) sodišče prekine postopek in z zahtevo začne postopek za oceno ustavnosti zakona ali dela zakona, ki bi ga pri odločanju moralo uporabiti, če meni, da je protiustaven. Sodišče kot predlagatelj mora v zahtevi jasno in določno utemeljiti, da mora v zadevi, v kateri sodi, uporabiti domnevno protiustavno zakonsko ureditev na način, ki mu preprečuje ustavnoskladno odločitev. Ustavnosodna presoja zakona mora biti torej potrebna za zagotovitev ustavnoskladne odločitve v konkretnem sodnem postopku.³

7. Okrajno sodišče v Lendavi je naložitev varščine tretji osebi zavrnilo, ker je uporabilo izjemo od dolžnosti položiti varščino iz tistega dela tretjega odstavka 73. člena ZIZ, ki ga predlagatelj ne izpodbija. Predlagatelj niti v sklepu o prekinitvi pritožbenega postopka niti v zahtevi za oceno ustavnosti ni utemeljil, zakaj odločitve o pritožbi ne more opreti na to izjemo. Zato upoštevnosti odločitve Ustavnega sodišča o domnevni protiustavnosti izpodbijanega dela tretjega odstavka 73. člena ZIZ za ustavnoskladno odločitev v sodnem postopku ni izkazal.

8. Glede na navedeno procesna predpostavka iz prvega odstavka 23. člena ZUstS za odločanje o ustavnosti izpodbijane določbe ni izpolnjena. Zato je Ustavno sodišče zahtevo zavrglo.

C.

9. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi prvega odstavka 25. člena ZUstS in druge alineje drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo z osmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Accetto.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

³ Primerjaj s sklepi Ustavnega sodišča št. U-I-238/12 z dne 23. 1. 2014 (Uradni list RS, št. 10/14), št. U-I-52/15 z dne 28. 9. 2016 in št. U-I-91/14, U-I-92/14, U-I-93/14, U-I-145/14 z dne 16. 10. 2014.